

ISANKINATZINIRI HEBER-IITI

Pawa ityaantakiri Itomi inkinkithata-kotairi

1 ¹Pairani, ininti-rika Pawa iyota-kayiri awaisatzitini ompaityaa-rika, iriitaki Kamantan-tzinkari amironi ñaantsi. Oshiki yapii-yapiitakiro Pawa, tzimatsi imatakaa-yitakiriri Kamantan-tzinkari-payi. ²Iro kantacha owakira ityaanta-kayiri Itomi irirori inkinkithata-kotairi. Tima iriitaki Itomi iwitsika-kaaki pairani iroka kipatsi, iriitaki yasitakaaka okaratzi iwitsika-yitakiri. ³Iriitaki Itomi ikimita-kaantakari iriimi iwaniinkatani, siparyaa ikanta. Ari ikimiwaitari tsika ikanta Asitariri. Tima sintsin-kantsi onatzi iñaanitari, irootaki asi owantarori tsika okanta-jaanta owakira iwitsika-itakiro. Tima imonkarata-paintziro pairani omatantakari ikiti-sirita-kaantai, ijatai inkitiki, saikapaji irako-piroriki Asitariri itsipata-paari ipinkathari-wintantzi. ⁴Ari opoñaanakari yanaako-yitziri Imaninkariti Pawa, antaroiti yiriipirotokaitairi.

Iriitaki Itomi anaakoyitairiri Maninkariiti

⁵Tima Pawa kantawairi:

Notomi nowimi awiroka.

Naakataki pirintana iroñaaka.

Ikantawajiri aajatzi:

Naaka tomitajyaarini,

iriritajyaana irirori.

Tima tikatsira aparoni Maninkari inkantiri Pawa kimityaaroni iroka ñaantsi. ⁶Apaata aririka yapiitajiro intyaantajiri aka kipatsiki itarori itomi, inkantaiti:

Intharowinta-jyaari maaroni Imaninkariti Pawa.

⁷Tzimatsi aajatzi ikinkithata-koitziri Maninkariiti, iroka ikantaitzi:

Iriitaki matakairi Imaninkariti inkimita-kotyaaro tampyainka.

Iriitaki matakairi ityaankani-payi inkimita-kotyaarimi paamari.

⁸Irooma aririka inkinkithata-kotiri Itomi irirori, iroka ikantzi:

- Pawa, pasi piwairo awiroka pimpinkathari-wintantai.
 Ari pinkimita-kota-jyaari pinkathari-payi otzimi-motziri iyariwati
 imatantari ipinkathari-wintantzi.
 Iro kantacha awiroka mataironi pintampatzika-siritai aririka
 pimpinkathari-wintantai.
- ⁹ Awiroka kowirori kamiithari, irooma kaari-pirori oshiki
 owatsimaimi.
 Irootaki isaipatzii-totan-taamiri Pawa, pimpinkatha-ritan-tajyaari.
 Iriitaki piwawani matakimirori.
 Isaitan-taamiro yiinkantsi ari okanta pikimo-siritan-taari, panaa-
 kotairi pitsipata-piinta-witari.
- ¹⁰ Iroka pasini ikinkithata-kotai-tziri Itomi, ikantaitaki:
 Pinkathari, owakira itantanakari pairani awirokataka owitsikakiro
 kipatsi.
 Awirokataka owitsika-jaantakiro inkiti.
- ¹¹ Iroka okaratzi piwitsikakiri, aritaki apirotajyaa apaata, irooma
 awiroka pasi piwairo.
 Ari onkimita-jyaaro okaratzi piwitsikani aparoni paisato-masiri
 kithaarintsi.
- ¹² Tima aririka ompai-sato-masitaki piithaari, pankowii-maitziro,
 paminaji pasini owakirari pinkithaata-jyaari.
 Ari pinkimitaa-jirori apaata piwitsikani kipatsi aajatzi inkiti.
 Irooma awiroka pasi piwairo airo pipasini-waitaji.
 Airo papirotaatsi.
- ¹³ Ikinkithata-koitairi aajatzi, ikantaitzi:
 Pisaikapaji nakopiroki, ampinkathari-wintanti,
 Irojatzii noitsinampaan-tajyaariri kisaniintzimiri,
 Aripaiti intyiirowa-sita-jyaami, pimakoryaa-kitzitan-tajyaari.
 Tima tikatsi Maninkari inkimita-kaantiri Pawa inkamantiri iroka.^a
- ¹⁴ Tima maaroni Maninkariiti, apatziro ityaantai-tziri yamitako-yitairi
 atziri-payi awisako-siri-yitaa-tsiri.

Antaro wawisaako-siritaantsi

2 ¹ Ontzimatyii ankimisantiro okaratzi iyomitaaita-kairi,
 onkantyyaa airo awashaantantaro. ² Tikatsi matironi iwasiñaajiro
 ikamantantakiri pairani Maninkariiti, ityaantan-taita-kariri. Tima
 maaroni kaari owakimpitayaroni inkimisantairo, iwasankitaaitakiri
 ipiyathatakaru. ³ Aroka imapiroiti iwasankitaaitai airorika owakimpita-
 yitaaro ikinkithata-koitziro antaro awisako-siritaantsi, okaratzi
 yitapaintari Awinkathariti Jesús ikinkithata-paintziro. Tima irootaki

^a 1.13 * makoryaa-kitzitaantsi

ikamantayita-kayiri arokaiti akaratzí akima-jaanta-yitakíro. ⁴Iriita-jaantaki Pawa oyotakaayita-kayirori omapirotatyaa okaratzí ikamantai-takairi, tima imatakaan-takíro itasonka-wintan-taitzi, iñaakakaan-takíro kaari iñiita-piintzi, Tasorinkantsi antakaan-takíro iroka, ari omata-jaantakari inintziri Pawa.

Ikaratzí matakirori iwawisaako-siritantzi

⁵Okaratzira nokinkithata-kota-kimiri, kaarira Maninkariiti imatakairi Pawa impinkathari-wintairo tsika asaikayitaji apaata. ⁶atziri-payi inatyii mataironi impinkathari-wintantai. Tima iroka ikantaitaki pairani:

¿Iriipiroma inatzii atziri-payi pikinkisiryaa-kotan-tariri?

¿Paitama pinintantari pinisironka-yitairi yokaiti?

⁷kapichini iñiíro iroñaaka atziri-payi ti yanaa-kotanti, iriitaki Maninkariiti anaakoniinta-kiriri.

Iro kantacha, irootaintsi pamathaitairi impinkathari-tsitan-tyaari, ontzimi-motairi iwaniinkaro.

Iriitaki anaayita-jirini maaroni piwitsikani.

⁸Pinkimita-kaajyaari ikantaranki makoryaa-kitzitan-tariri iisaniintani, impira-yitajyaari maaroni.

Arira inkanta-kaayita-jyaari Pawa atziri-payi, tima airo itzimaji aparoni kaari anaakotan-taatsini. Iro kantacha, tikiraata iñiírota iroñaaka atziri-payi impinkathari-wintanti. ⁹Iro kantacha tzimatsi aparoni atziri ityaankai-takiri, irijatzi ñaapaintzrori kapichiini ti yanaa-kotanti, imatzita-taikaro Maninkariiti yanaakiri irirori. Iriitakira nokanta-kotziri Jesús. Tima iriitaki ñaakirori ikimaatsitaka irojatzi ikamantakari, ipoñaam yamathaitai-tairi ari okanta ipinkathari-wintan-taari, otzimi-motairi iwaniinkaro. Irootakira ikamawintan-takairi maaroni, tima antaroiti ikawinthaayitaji Pawa.

¹⁰Oshiki otampatzika-taiki tsika ikinakaakíro Pawa isinitakiri Jesús yatsipita-kowintai, ari ithotyaa-kirori Jesús onkarati yantiri. Tima Yoka, asiyitariri maaroni, kantakaan-tzirori itzimayitan-takari maaroni, irijatzita-jaantaki atsipita-kowintaari, iwawisaako-siri-yitairi, ari onkantyyaa intsipatan-tajyaariri, maaroni itomiitari anta iwaniinkaroki.

¹¹Iroka okanta-kota-jaanta, ikimita-kaantai Jesús iririntzi, tima ari akaratziri arintari Pawa. Iririntari irirori ikiti-sirita-kaantzi, aririntari aajatzi arokaiti ikiti-sirita-kaayitaira Jesús. ¹²Irootaki ikantan-takari pairani:

Nonkinkithata-kotaimi awiroka isaikayitzi nirintzi-yitaari,

Tsika-rika yapatota-piintayita, ari nowisiryaa-winta-jyaamiri nompanthaa-wiintaimi.

¹³Ikantaki aajatzi:

Nawintaani nowajiri Pawa.

Ipoñaá ikantzi aajatzi:

Yoka Naaka, notsipa-yitaari itomiiti Pawa ikaratzi
aamaako-winta-kaanari.

¹⁴Akanta-jaanta-yitaka arokaiti atzirizti, otzimi awatha, otzimi iraani, ari ikanta-paintari aajatzi Jesús, irootaki omatantakari ikami. Aripaiti yiitsinampaa-kiriri Kamaari. Tima ontzimi-mowitaari irirori Kamaari isintsinka imaimanitan-tayitariri ikaratzi kamayita-tsiri. ¹⁵Ari ikinakaa-kirori Saipatzii-totaari yookakaa-wintan-tairi atharowan-tayitaro kaamanitaantsi, kimiwaita-nakami atzirita-nakityiimi kaamanitaantsi irootakimi ompirayita-nakaimi. ¹⁶Omapiro, kaarira Maninkariiti impoka-sitaki Saipatzii-totaari inisironka-yitairi. Arokara ipoka-sitaki, icharini-yitaira awaisatzitini Abraham. ¹⁷Irootaki yatzirita-jaantan-takari ikimita-paakai aroka yirintzi-yitaira, ari okanta ithotyaa-taarori irirori ininta-piinta-witakari ithotyiiromi Ompira-tasorintsi-pirori. Tima yasitakaakari Pawa yatsipita-kaani ipyaakotan-taarori ikaaripiro-siri-witaka atziri-payi. Oshiki inisironkatan-tataiki irirori, yiriiprotaki imatantarori ithotyaa-jairo irirori. ¹⁸Tima yatzirita-paintzi irirori Jesús ikimaatsita-kaitakari, iniwisiryaa-kaawitai-takari. Irootaki imatantarori iroñaaka inisironka-yitai akaratzi iniwi-sirita-kaawitai-tairo kaari-pirori-payi.

Iriitaki Jesús anaakotziriri Moisés

3 ¹Iyikiiti oitisiritaari, nonkanta-jiitimi pikaratzi ikaima-siritaimi Inkiti-satzi: Pinkinkisiryaa-kotairi Saipatzii-totaari Jesús, apaitziri “Awintaani”. Iriitaki kimitakariri aparoni Tyaankaari, irijatzi kimitakariri aparoni Ompira-tasorintsi-pirori. ²Ikantaranki aparoni Tyaankaari yiriipiro-wintziro okaratzi ikantziriri otyaantziriri. Ari ikantakari aajatzi Jesús. Ikimita-kotakari awaisatzitini Moisés, yiriipiro-wintakiniri ishininka-payi yasiyitari Pawa, ipaitai-takiri “Inampi-panko Pawa.” ³Iro kantacha iriitakira Jesús matzirori yiriiprotzi, yanaa-kotziri awaisatzitini Moisés, tima iriitaki owitsika-kiriri pairani. Osiyawaitaro ikantaita-piintzi: “Piñaapinkathatiro nowanko.” Tima kaari pankotsi impinka-thaitiri, iri impinka-thaiti asitarori iwanko. Tima tsika itzimi owitsika-kirori pankotsi, iriitaki iriipirota-tsiri. ⁴Iriitaki asitaro pankotsi tsika itzimi owitsika-kirori, ari ikimitaakiro pairani Pawa iwitsikan-tayita-karori maaroni. ⁵Ikantaitzi:

Moisés iriipiro-winta-kiriri ishininka-payi ipaitai-tziri “Inampi-panko Pawa.”

Iro kantacha apatziro ikimi-matsitakari irirori aparoni ompirataari, inkinkitha-yitairo onkarati awisatsini. ⁶Iriima Saipatzii-totaari, iriita-jaantaki tomintariri asitarori pankotsi, iriitaki jiwatairi ikaratzi ikimita-kaantai-taari pankotsi. Aritakira ankaaratairi arokaiti yokaiti

ipaitai-takiri “Inampi-panko Pawa” aririka ariipiro-wintajiri, aminawotsiki ankantajiri ayaakoniintani irojatzi owiraanta-paakyaaroni kitaitiri.

Makoryaa-mintotsi yasitari Pawa

7 Iroka ikantakiri Tasorinkantsi:

Pinkimairi iroñaaka Pawa iñaawaitzi, ikantzi:

8 Airo pikiso-siri-waitzi.

Pikimitari = kari pithoka-sita-kanari pairani iñaanta-siri-waitakana otzisi-masiki

9 Arira inintakaa-witakana piwaisatzitini nowasankitaa-yitirimi, iñaanta-siri-waitakana,

Iñaawijiitakaro nonisironkatakari okaratzi 40 osarintsi.

10 Irootaki nokisan-tanakari,

Nokantaki: Irasi iwiro intzipina-siri-waiti,

Ti yanta-piintajiro nokowakairiri.

11 Noyatsima-nikiini nokantanaki:

Airora nariita-kaayitaari nomakoryaa-mintoki.

12 Iyikiiti, paamaiyaa piwashaantziri = kari Pawa, Añaanita-tsiri. Airo pikaaripiro-siri-waitzi, airo pithainka-siri-waitzi. 13 Iro kamiithatatsi piwintha-sirita-wakaa-piintajyaa pisiriyitaiyaa. Pitaa-nakyaa-roota iroñaaka ari onkantyyaa airo yamatawitaitantami pantayitairo kaari-pirori, iro kisosirita-kaawaitimini.

14 Irooma aririka oisokiro-pirota-najyaari Saipatzii-totaari, irojatzi owiraanta-paakyaaroni kitaitiri, aritaki añaajiro intsipa-wintha-yitai. 15 Irootaki ikantan-taitari:

Pinkimairi iñaawaitzi Pawa, ikantzi:

Airo pikiso-siri-waitzi.

Pikimitari = kari pithoka-sita-kanari pairani.

16 ¿Itzimikama pithoka-sita-kariri ikimataa-witakaro iñaani Pawa?

¿Kaarima yokaiti ijiwatakiri pairani Moisés ipoñaakaakari Apitantoniki?

17 ¿Itzimikama ikisa-piintakiri Pawa okaratzi 40 osarintsi? ¿Kaarima antapiinta-kirori kaari-pirori, apirotain-chari otzisi-masiki?

18 ¿Itzimikama ikinkithata-koitaki inkantaitaki:

Airora nariita-kaayitaari nomakoryaa-mintoki?

¿Kaarima ipaitai-takiri piyathariiti? 19 Ari añiirori opaita kantakaan-tzirori kaari yariita-kaantai-taari, tima iro kantakaan-takirori ti inkimisanta-jiiti.

4 1 Ainirora otzimi ikasiya-kaakairi arokaiti okimiwaitakaro yariita-kaayitaimi imakoryaa-mintoki. Irootaki pimpinkathatan-tajyaariri, otzimi-kari otzikawa-kimini airo

pariitantaja.^b ²Tima ankimayitajiro arokaiti Kamiithari Ñaantsi, ari akimiyitaari ikanta awaisatzitini pairani. Iro kantacha ti yanintaa-tzimaityaaro yokaiti ikimako-yiwita-wakari, tima ti yawintaa-sirita-nakyaaro ikimayi-witakari. ³Irooma arokaiti awintaa-yitakari, aritaki yariita-kaayitai imakoryaa-mintoki. Iroka ikinkithata-kotakiro imakoryaa-minto, ikantaki:

Noyatsima-nikiini nokantanaki:

Airora nariita-kaayitaari nomakoryaa-mintoki.

Iro ikanta-kotziri Pawa ithonka-kirora pairani yantawaitani owakira iwitsikan-takarori kipatsi. ⁴Tima tzimatsi tsika oñaawinta-kota 7-tatsiri kitaitiri, ikantaitzi:

Iroka 7-tatsiri kitaitiri ari ikarata-paakiro yantawairi Pawa, imakoryaaki.

⁵Iroka makoryaantsi irojatzira ikantakoi-tziri, ikantai-tziri:

Airora nariita-kaayitaari nomakoryaa-mintoki.

⁶Ari okantari. Irootaki intziman-tayita-jyaari makoryaa-siri-yitaa-tsini. Iriima pasini-payi itayiwita-karori, ti yariiyitajyaa, tima ti inkimisanti ikinkitha-witai-takaniri Kamiithari Ñaantsi. ⁷Okanta awisaki pairani oshiki osarintsi, yapiitajiro Pawa ikinkithata-kotairo pasini imakoryaa-minto, ipaitajiro “iroñaaka.” Irootakira isankinata-kotairi awaisatzitini David, ikantaki:

Pinkimairi “iroñaaka” Pawa iñaawaitzi, ikantzi:

Airo pikiso-siri-waitzi.

⁸Ari imatakiromi pairani Josué imakoryaa-pirota-kaayitairimi awaisatzitini, airotyaa yapiitairimi Pawa iñaawintairimi pasini imakoryaa-minto. ⁹Arira ayotziri tzimatsi siyakaa-winta-chari imakoryaa-minto-pirota-jyaari yasiyitaari Pawa. ¹⁰Irootaki isiyakaa-wintakiri pairani Pawa imakoryaa-wintakiro yantawairi ithonka-kirora. Ari inkanta-jyaari inkarati makoryaa-siri-yitaa-tsini aririka onthonka-jyaari yantawairi.

¹¹Ontzima-tyiira añaasiko-winta-jyaaro ariitan-tajyaari tsika amakoryaa-siri-yitai, asiyayitaari = kari piyatha-yitain-chari pairani.

¹²Tima owañaantani okatantzi iñaani Pawa, sintsiñaani okanta.

^b 4.1-11 Iroka imakoryaa-minto, tzimatsi siyakaa-winta-chari aka. Pairani imakoryaan-takari Pawa iwitsikakiro kipatsi, ikimita-kaantakiro “imakoryaa-minto” iroka 7-tatsiri kitaitiri imakoryaan-takari. Okanta osamanitaki pairani, isitowaji Judá-iti anta Apatantoniki, 40 osarintsi ikina-kina-waiyitaki, irojatziri yariitan-takari kipatsiki ikasiya-kaakiriri Pawa. Irojatzira iroka kipatsi ipaitai-takiri “imakoryaa-minto.” Iroka siyakaa-winta-chari “Imakoryaa-minto” iriitaki kimisantzin-kariiti, tima tzimatsi kantatsiri: “Iro inkiti imakoryaa-minto kimisantzin-kariiti.” Tzimatsi pasini kantatsiri: “Iro ‘imakoryaa-minto’ iroka awintaa-siritani iwawisaako-siritanti Pawa, tima ti onkowa-jaantyaa iñaasintsi-waitaityaa yawisako-siritan-tajyaari.”

Okimitaro osataa-minto-tsi thoimpi-pirota-tsiri apiminitiki, ti oshintakantatyaa ontoshino-tonki-yitanti irojatzi inthompoi ipathan-tsiki. Iro mapirotzirori iñaani Pawa kimiwaitaka ontosirita-tyiimi, ari okanta oyotakaan-tantarori ipampitha-siritaitari, ikowa-siritai-tzirori aajatzi. ¹³Tima inkarati iwitsika-yitakiri Pawa, tikatsira matironi imanapithatyaari airo iñaantari. Pawa iyota-kotairo maaroni antayitakiri, iriitaki aminako-yitaironi aajatzi.

Iriitaki Jesús anaakotziri Ompira-tasorintsi-pirori

¹⁴Yoka Jesús Itomi Pawa, iriitaki anaapirota-kirori inkiti. Iriitaki ankimita-kaantyyaa Impira-tasorintsi-pirori. Irootaki oisokirotan-tyaariri awintaa-siri awayitairi, ikimaitakai akantaki: “Nokimisantajiri Jesús.” ¹⁵Tima yoka Jesús ikimitari Impira-tasorintsi-pirori, irootaki inisironka-yitan-tairi ontzimi-rika pomirintsitzi-moyitaini. Tima pairani tzmawitaka irirori ikowa-siri-witakari, ari ikimita-kotajai arokaiti añaayitzirora awishimo-yitairi. Iro kantacha tira inkaariprotaa-jata-painti kapichiini irirori. ¹⁶Irootaki awintaan-tyaariri amamana-tairi Jesús, asiyakaan-tajiro ajatasitaa-tyiirimi tsika impinkatha-ritaji. Aritaki inisironka-yitai, ari inkawintha-yitai ankwityaa-siri-waiti-rika.

5 ¹Tima Pawa owakiriri pairani Impira-tasorintsi-pirori. Iriitaki kantako-winta-yitairini atziri-payi kaaripiro-siri-yitatsiri. Iriitaki pomiyitaironi yatsipita-kaani yasitakai-tariri Pawa. ²Tima atziri inaki yoka Impira-tasorintsitaari, otzimi-motziri irirori pomirintsitzi-moyitariri. Irootaki iyotantarori yamatsinka-wintari tzipina-siri-waiyita-tsiri atziri-payi ikaratzi pokasitziriri, ikaratzi masontzi-siri-yitatsiri aajatzi. ³Imatzitaro irirori ipomiwinta yatsipita-kaani inkini impyaakoi-tiniri ikaaripiro-siri-waitzi, yantziro irirori ikimita-piintziniri atziri-payi. ⁴Tikatsi-tzimaita Impira-tasorintsitaari owasiwaita-chani apaniroini impira-tasorintsiti, Pawa owayitziriri, ikimitakiri iwakiri pairani awaisatzitini Aarón.

⁵Ari ikantakari aajatzi Saipatzii-totaari, ti iriira owasiwaita-chani apaniroini ikimita-kotaari Impira-tasorintsitaari inkimosiriwinta-waitan-tyaari. Iriitaki Asitariri Pawa matakirori, ikantziri:

Notomi pinatzi awiroka,
Naakataki pirintanaja iroñaaka.

⁶Ipoña ikantaki aajatzi:

Awiroka asi owaironi pimpira-tasorintsitai,
Ari pinkimityaari ikanta pairani Melquisedec.

⁷Tima pairani yatzirita-paintzi Saipatzii-totaari, iraaniiintaka yamana-tziiri Pawa, ikaaimatzi sintsiini yamaniri. Tzimataa-witacha Pawa isintsinka, ari onkantakimi yookakaa-wintiri airo iwamaan-taitari. Tima pinkatha-tasorintsitaniri inaki Saipatzii-totaari, ikimakiri Pawa

ikowa-kota-kiriri. ⁸Okantawitaka yoka Saipatzii-totaari iriiwitaka Itomi Pawa, ikimaatsita-painta. Arira iñiirori tsika okanta ikimisantaitzi. ⁹Ikanta ithotyaa-kaitakiri yantiri, arira omatakari iwawisaako-siri-yitairi inkarati kimisantairini, irasi iwiro yawisakotai. ¹⁰Ari okantakari, Pawa impira-tasorintsita-kaariri Saipatzii-totaari, ari okimitakaro tsika okanta impira-tasorintsita-kaakari pairani Melquisedec.

Ikinkithata-koitziro aririka awashaantiro awintaa-siritari

¹¹Tzimatsi oshiki nokowawitari noyomitaimiri tsika ikanta-kota yoka. Iro kantacha oshiki opomirintsitaka nomatimiro, tima kisosiri pikanta-yitaka, osamani onkanyaa pinkima-thatan-tyaarori. ¹²Tima aritaki osamanitakira, nosiyakaantaki awirokataka yomitaan-tayitanaatsinimi. Iro kantacha ainiro pinintziro impaityaa yomitaayitimini awirokaiti, irojatzii yapiitaitimi itayitarori iyomitaan-taitziro iñaani Pawa. Okimiwaitakaro tsika ikantai-tziri aparoni ithotaa-tziri, tikira onkanti impaitiri kisoori owaritintsi. ¹³Ari pikantakari awirokaiti, iriiwai-yitaki iincha-niki ithotai-tziri, tima tikira piñaanta-piinta-yityaaro piyotan-tyaarori kamiitha-sirita-kaanta-tsiri. ¹⁴Iriima kimitakariri owayita-karori kisoori owaritintsi, iriyitakira ikaratzi ñaanta-piinta-karori, ti ompomirintsitzi-motyari iyotajiro kamiithata-tsiri aajatzi kaaripirota-tsiri.

6 ¹Ontzimatyii nojata-kairo noyomitaapirotimiro pasini tsika ikanta-kota Saipatzii-totaari. Tira onkamiithati napii-napiitimiro okaratzi piyotzi-yitakari awirokaiti. Tima iyomitaai-takimiro iwashaantaitziro kaari-pirori kaamani-sirita-kaanta-tsiri. Iyomitaai-takimiro aajatzi yawintaa-siritaitanaari Pawa. ²Iyomitaai-takimiro aajatzi kiwaataantsi, aajatzi wasipatzii-totaantsi, aajatzi yañaakai-tairi kamayita-tsiri, impoña iwasankitaaitairi kaari-piro-siriri. ³Irootakira ajatakaan-tyaarori pasiniyitatsiri noyomitaimiri, inkamintha iriitaki Pawa sinitajaironi. ⁴Onkamintha airo aminaasi-waita pikimatha-yiwita-wakari, itasonka-winta-witaitakami, inampi-siri-witan-takami Tasorinkantsi, ⁵piñaayi-witakaro okamiithatzi-motzimi iñaani Pawa, piñaayi-witakaro aajatzi isintsinka yoiñaaronta-yitairi apaata. ⁶Tima inkarati ñaayiwita-karori isintsinka, ipoña iwashaantairo ikimisanta-witakari, airora imataa-jatajiro impiyasiritai iwashaantan-tajyaarori iyaari-pironka. Okimiwaitakaro ijatakimi apiitaironi ipaika-kota-kaantairimi Itomi Pawa, okimiwaitakaro iriimi apiitaironi ithainkima-waitairimi tsika ipiyojiitaka atziri-payi. ⁷Pisiyako-waitakaro okantaranki aparoni owaantsi otsinka-pathatziri inkani, aririka impankitan-taityaaro, iroorika shookayitain-tsini pankirintsi pinaron-tsitachari, iriira Pawa tasonka-winta-kiriri pankita-kirori. ⁸Iroora iroorika yosiita-chani oshookaki kitoochii, ipoñaa towarisi, tikatsira apantyaaroni, katsima-siri inkanyaa pankita-kirori, intaayii-tairo apaata.

⁹Irooma awirokaiti, notakoyitaní, noyota-jaantzi airo pikimita-kotaro okaratzi nosiyakaa-wintakiri, tima noyojiitzi naaka pantanajiro kamiithari owakira iwawisaako-sirtai-takimi. ¹⁰Tima tampatzika-siri Pawa inatzi, airo yokawintaimiro pantayitakiri awirokaiti, pitakoyita-naari ikaratzi yasiyitaari Irirori, aikiro pijatakaa-tziro pitakoyitari.^c ¹¹Irootakira nokowakoyitajimiri, ari pinkanta-piinta-tyiiyaa piñaakan-tairo piriipiro-siri-yitai, irojatzí omonkara-yitan-tajyaari okaratzi piyaako-winta-jiitari. ¹²Irootaki airo pipira-siritan-tawaita awirokaiti, irootaki kamiithatatsi pinkimita-koyityaari ikaratzi oisokirotarori ikimisantanaji, ikaratzi akowinta-naarori. Tima iriitaki aayitaironi ikasiya-kaita-kiriri.

¹³Tima pairani owakira Pawa ikasiya-kaanta-kariri awaisatzitini Abraham, tikatsira aponi matironi impairyaa-jiniri iwairo Pawa iyotantyaari omapirotatya imonkara-wainiti. Apaniro ipairyaa iwairo Pawa, ¹⁴ikantakiri Abraham:

Omapiro nontasonka-wintimi Naaka.

Naaka shikyaa-jirini pincharinita-jyaari.

¹⁵Tira itharokyaawaitzi awaisatzitini Abraham, amatsinka iyaawintaka, ari okanta iñaanta-karori ikasiya-kaita-kiriri. ¹⁶Tima aririka ininta-piinti atziri-payi iyoti omapiro-rika omatyaa ikasiya-kaantziri, ipairyiiro iwairo itzimi-rika anajiriri irirori, ari iyotaiti omapiro imonkara-wainitzi. ¹⁷Ari okimiwai-witakaro okaratzi yantakiri Pawa, ipairyaa Irirori iyotantai-tyaari omapiro omatyaa ikasiya-kaantakiri. Tikatsi kantironi impasinita-kairo okaratzi ikinkithasiritakari yantiri. ¹⁸Ari okanta otziman-tanakari apiti kaari ikantaitzi impasinita-kaitajiro. Iro omatantari ayotaji ti inthaiya-nityaa Pawa, irootaki oimosirinka-siri-pirotairi arokaiti awintaa-siri-yitaari Irirori, ayotzi ari omonkaratayaa ayaakoniintari.^d ¹⁹Iro ayaako-niintanka isiyakaa-wintai-tziri aka okimitaro aponi tinari ayiintaatzirori antaroiti pitotsi airo amaata. Ari okimitari ayaako-niintanka, ayiinta-siri-piro owayitai. Irootaki kantakaarori ankimita-kotan-tyaariri kyaatsiri itantotai-tantaro tonta-masita-tsiri. ²⁰Ari añaamampyaa-yitarori arokaiti kantatsi ankyaaayitaji anta okimitakaro tonta-masita-tsiri, aririka ayaampoirita-najiri Jesús isiyakaa-wintai-takiri kyaintsiri anta okimitakaro tonta-masita-tsiri. Tima iriitaki Jesús isiyakaa-wintakari pairani Melquisedec. Iriitaki Jesús Impira-tasorintsi-pirori iroñaaka, yasi iwairo irirori.

Impira-tasorintsinka Melquisedec

7 ¹Tima yoka Melquisedec, iriitaki pinkathari-wintan-taintsi pairani Aapatyaawiniki, impira-tasorintsiti inatzi Jinoki-satzi Pawa. Iriitaki

^c 6.10 yasiyitaari = * kitisiriri ^d 6.18 Tima tzimatsi apiti kanta-kota-chari aka kaari ikantaitzi impasinita-kaitairo. Iroka itarori: "Pawa ti inthaiya-nityaa, aritaki omatakyaa okaratzi ikasiya-kaantakiri." Iroka apitita-tsiri: "Tikatsi pasinita-kaajironi ipairyaa apanirowni iwairo Pawa, tima tikatsi anaakotirini irirori."

omonthaa-waariri pairani awaisatzitini Abraham ipiyantaari yapirotakiri iwayiritari pasini pinkathariiti, iyomitaa-wajiri intasonka-wintai-tantyaariri. ²Irijatzi ipaki pairani awaisatzitini Abraham owaararontsi okaratzi yaapithatan-takiri iwayirita. Tima yoka Melquisedec, tzimatsi siyakaa-winta-chari iwairo. Iroka itarori osiyakaa-wintari: “Pinkathari kamiitha-siriri.” Iroka apitita-tsiri osiyakaa-wintari iwairo ipinkathari-wintan-tzira Aapatyaawiniki: “Pinkathari saikakaan-tatsiri kamiitha.”^e ³Ti iyotaitiro iwairo asitariri, ti iyotaiti aajatzi itzimi iwaisatzi-titanakari. Kimiwaitaka ti ontzimimi tsika ipoñaanaka tsika ithonkaka, ikimita-kotakari Itomi Pawa, yasi iwiro irirori Impira-tasorintsitaa-ritzi.

⁴Ari añirori iriipirori inatzi Melquisedec. Tima yoka Abraham awaisatzitini arokaiti, iriitaki ipaki pairani okaratzi yaapithatziriri pinkathariiti iwayiri-yitakari. ⁵Irootaki kimitakarori okaratzi yanta-piinta-yitakiri pairani ashininkani Leví-iti. Ipaiziri aponi ikaratzi tzimi-motziriri ashininka ontzimi-rika onkarati 10, tima irootaki iyotakotziriri Ikantakaan-taitaniki onkarati yantayitiri Impira-tasorintsitaa-ri. Irootaki yamijiitari tima irimirinkaiti icharinita-nakari aajatzi Abraham. ⁶Iriima Melquisedec kaari ishininka Leví-iti, ti ayotaa-jati ipaita charinitariri. Iro kantacha yoka awaisatzitini Abraham, ikasiyakaa-piroitakiri pairani, iriita-jaantaki opakiriri Melquisedec aponi karatatsiri 10 yaapithatan-takiri iwayirita. Ipoñaa yoka Melquisedec iyomitaa-naakiri intasonka-wintai-tantyaariri awaisatzitini Abraham. ⁷Omapiro ikanta-piintaitzi: “Itzimi-rika tasonka-wintan-tatsiri, yanairira itasonka-wintziri.” ⁸Itzimi-rika ipaitziri aponi karatatsiri 10 aka kipatsiki, atziri inayitzi, kaamaniri. Iriima Melquisedec, kimiwaitaka añaanita-tsiri inakimi irirori. ⁹Irojatzi yantakiri Leví-iti, ipasita-piintaitari. Tima kimiwaitaka iriitakimi pinakowintan-tatsinimi, irootaki yantakiri awaisatzitini Abraham, ¹⁰yitanakaro ipinako-wintantaki pairani ipasitakari Melquisedec imonthaan-tawaariri ipiyaaro iwayirita. Tikira-mintha intzima-jati ashininkani Leví, aritaki ipinako-wintan-tzitaka awaisatzitini Abraham.

¹¹Pairani ikaratzi Impira-tasorintsitaa-rita-tsiri, icharini-payi ashininkani Aarón inatzii, iriitaki ipaitziri “Leví-iti.” Ari okanta Ikantakaan-taitakiri. Iro kantacha yokaiti Impira-tasorintsitaa-ri, ti imatiro iwamiitha-siritanti. Ari imatakiromi, airotayaa isankinata-koitaimi pasini Impira-tasorintsitaa-ri kimitaariri yoka Melquisedec, kaari icharinitari Aarón. ¹²Omapiro itzimaji pasini Impira-tasorintsitaa-ri

^e 7.2,4-6 Iroka okanta-kota ipakiriri pairani awaisatzitini Abraham yoka pinkathari Melquisedec. Aririka yaapithatiri iwayiritani Abraham onkarati 10, aponi yasitakai-yaari Melquisedec. Ari ikantakirori maaroni yaapithatan-takiri, ontzimi-rika 10, aponi yasitakai-yaari Melquisedec.

kaari icharinitari ashininkani Aarón. Irootaki ompasinitan-tajyaari Ikantakaan-taitsiri, omatantyaari intzimaji pasini Impira-tasorintsitaari. ¹³Tima yoka iñaawintai-takiri kimitaariri Melquisedec, kaarira icharini-payi ashininkani Leví, pasini-mirinkaiti inatzii, ti intzimaa-jati aparoni ishininka impira-tasorintsitai-tyaari.^f ¹⁴Yoka kimitakariri Melquisedec, iriitaki Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari, icharinitakari ashininkani Judá. Tima isankinariki pairani ashininkani Moisés, ti osinitaa-ntsiti impira-tasorintsitaa-riti icharini-yitari Judá.

¹⁵Ari ayotako-pirotziro ontzimatyii impoki pasini Impira-tasorintsitaari kimityaarini Melquisedec. ¹⁶Yoka pasini pokatsini, iinasityaa, ontzimi-motiri isintsinka, airo ikaamanitaji. Iriitaki anajiriri pasini-payi Impira-tasorintsitaari ikinkithata-koitakiri pairani Inintakaan-taitaniki, icharini-yitari Leví. ¹⁷Tima iriitaki ikinkithata-kotai-tziri, ikantaitzi:

Awiroka asi owaironi pimpira-tasorintsitai,

Ari pinkimityaari ikanta pairani Melquisedec.

¹⁸Ari okantari, tima okaratzi Ikantakaan-tawitai-takari, otzimi iwashaantaitiri, ti amatiro awamiitha-siritanti, tzimatsi kowityaa-chari. ¹⁹Tima tikatsi aparoni owamiitha-siriti Ikantakaan-taitani. Iro kantacha otzimaira pasini impoyiitaarori, irootaki matakaa-yitaironi okaaki-sirita-jyaari Pawa, tima irootaki ayaakoniintiri.

²⁰Irootaki ikasiya-kaita-kairi Pawa, iriitaki pairyaincha iwairo iyantantai-tyaari omapiro omonkaratyaa. ²¹Iriima pasini Impira-tasorintsitain-tsiri, tira impairyaa-wintyaari Pawa iwantai-takariri yokaiti. Pasini pairyaa-wintakiri, ikantakiri:

Iriitaki Pawa pairyii-wintzimiri, ti yoipithoka-nitiro iñaani.

Awiroka asi owaironi pimpira-tasorintsitai,

Ari pinkimityaari ikanta pairani Melquisedec.

²²Ari okanta, iriitaki Jesús oyotakaa-yitairori iroñaaka omapiro omonkaratajyaa okaratzi ikasiyakaan-taitari, irootaki anaakirori pasini itawita-nakarori pairani ikasiyakaan-taitziri.

²³Tima oshiki ikarawitaka pairani Ompira-tasorintsitaari. Tima ikama-piinta-yitaki yokaiti, ti onkanti ijatakairo yantayitirimi, ontzimatyii intzimi pasini impoyiita-jyaarini. ²⁴Iriima Jesús, añaanita-tsiri inatzi irirori, irasi iwiro Impira-tasorintsiti. ²⁵Ari okanta, iriitakira Jesús wawisaako-siritairini inkarati okaaki-sirita-jyaarini Pawa, inkanta-kowinta-piintairi.

²⁶Iriitakira Impira-tasorintsitaari akowityaa-witakari. Iroka ikanta irirori: Itasorintsi-siritzi, ikamiitha-siritzi, ikiti-siritzi, ti isaikimo-yitajiri kaari-piro-siriri, yanaa-pirotairo inkiti. ²⁷Yoka Jesús ti inkimityaari Impira-tasorintsi-piro-witain-chari pairani. Tima aririka impomitiniri

^f 7.13 impira-tasorintsitai-tyaari = ikaratzi antawaita-tsiri anta pomitai-rontsiki

atziri-payi yatsipita-kaani, yitapiintaro irirori ikowa-kotziri Pawa impyaakota-wakiri ikaaripiro-siritzi. Iriima Jesús ithotyaa ki ro maaroni, imonkaratakiro isinitaka pairani irirori inkimita-kotyaari yatsipita-kaitani. ²⁸ Ikaratzi Impira-tasorintsita-kaayitzi I kantakaan-taitani, atziri inayitzi, sipita-siriri, ikaamani-yitzi. Iriima Itomi-pirori Pawa pokaintsiri awisakira pairani oshiki osarintsi, iriitakira Impira-tasorintsita-kaani Pawa ipairyaa-wintakari pairani iwairo irirori. Iriitaki monkarata-jaantakirori kamiithaini, asi awajitaa-tyiuro.

Iriitaki Jesús kantako-wintan-taatsi owakiratan-taari antzi-motaantsi

8 ¹ Iroka otzinkami-pirota-jaantari nokantakiri: Iriita-jaantakira Saipatzii-totaari impira-tasorintsi-wintairi, iriitaki saikaatsiri irakopiroriki Pinkathari-pirori, itsipataari ipinkathari-wintantai inkitiki.

² Okimiwaitaaro ari yantawaitimi tasorintsi-thaantiki, iro kantacha tira yantawaiti tasorintsi-thaantiki iwitsikakiri pairani atziri-payi, inkitiki yantawaitzi osaikira iwitsika-kaantajiri Pawa. ³ Tima inkarati Impira-tasorintsitain-tsiri pairani, tzimatsi yasitakaariri Pawa, ipomitziniri yatsipita-kaani. Ari ikimitakari aajatzi Jesús Saipatzii-totaari, tzimatsi opaita yasitakaariri Pawa. ⁴ Iro kantacha, ti onkanta-wityaa Impira-tasorintsitimi Jesús Saipatzii-totaari, isaikan-tawita-paintari kipatsiki, ti osinita-kaantiro I kantakaan-taitani, tima ti ishininkai-tityaari irirori Leví. ⁵ Tima okaratzi yantziri yokaiti Impira-tasorintsitaari osiyakaarontsi onayitaki, tzimatsi iñaakasiritaitakiri tsika onkantajyaa iroopirori anta inkitiki. Irootaki ikantai-takiriri pairani Moisés, tsika inkantayaa iwitsikiro tasorintsi-thaanti, ikantai-takiri:

Pinkimita-kaantiro piwitsikiro, tsika okanta iñaakasiritakaita-kimiro otzisiki.

⁶ Ari ikantaari Jesús Impira-tasorintsitaari inatzi, yanaa-kotairi Impira-tasorintsitaitari atziri. Tima Pawa iwakirataji pasini ikasiya-kaantaitani, iriitaki kasiyakaajaini Saipatzii-totaari inkantako-winta-yitai, irootaki anaatai-kirori okaratzi ikasiya-kaanta-witai-takari pairani, irootaki anaajirori itakarori ikasiya-kaantaitakiri. ⁷ Tima tzimatsi kowityain-chari itakarori ikasiya-kaantziri kaari imonkarataitzi, irootaki okowantakari ontzimi pasini owakirari, impoyiita-jyaaroni. ⁸ Iroka kowityain-chari, tima ikantaitaki:

Ikantzi Awinkathariti:

Paminiro onkarati awisatsini apaata,

Tzimatsi owakira nonkasiya-kaajiriri Judá-iti,

aritaki nomatajiro nasitakaa-jyaari maaroni Israel-iiti.

⁹ Airo okimitaaro nokasiya-kaakiri iwaisatzitini.

Tima pairani nokimita-kaantaari nakathata-tyiirimi,

Naaka jiwatairiri nomisitowan-taariri Apitantoniki.

Ti imonkara-tzimaityaaro nokasiya-kaariri,
Irootaki nowashaantan-tarori naamaako-wintari.
Ari ikantaki iñaawaitaki Pinkathari.

¹⁰ Yapiitakiro iñaawaitaki, ikantzi:

Iroka owakirari nokasiya-kaakiriri apaata incharinita-jyaari Israel:
Ari noyosirita-kaayitajiri kamiithari onkarati yantayitairi.
Onkimiwaityaaro nosankina-siritaa-tyiinirimi Nokanta-kaantani,
Naaka inkimita-kaantani Iwawani,
Iriiyitaki nasitajyaari Naaka.

¹¹ Ti onkowa-jaantajyaa iyomitaa-wakaa-waitajyaa,

Apatziro ikantayitairi ishininka: Piyosiri-pirotairi Awinkathariti.
Tima maaroni iyotaitajina.

Ari iyoyitajina iriipiroriiti aajatzi asinonkain-kariiti, maaroni.

¹² Oshiki nariprotajiri ikaaripiro-siri-yiwitaka,

Ari nompyaakota-jiniri.

¹³ Tima ipaitai-takiro “Owakirari Ikasiya-kaantaitani,” ari iyotakoi-tzirori iroka itawita-karori, kimiwaitaka paisatorimi onatzi. Tima okaratzi paisatotain-tsiri, irootaintsi ompiyaa.

9 ¹ Okanta iroka itakarori ikasiya-kaantaitani, irootaki ikantakaan-takiri Pawa iyomitai-tantyaari tsika inkantaityaa impinka-thaitairi. Ari oñaawintari Tasorintsi-taantzi tsika ipinkathai-tairi. ² Iroka

Tasorintsi-thaanti, apinati okanta itantotai-takiro. Anta antaro-nakitzi tsika ikyaa-piintaitzi, ari iwaitakiri ootamintotsi, minkonchaa-niki, aajatzi tasorin-tsita-tsiri owaritintsi. Ari ipaitai-tzirori “Tasorintsi-naki.”

³ Irooma inthomponta, tsika ithata-sitai-takiro tonta-masiri, kiripi-naki okanta. Ari ipaitai-tzirori “Tasorintsi-naki-pirori” ⁴ Ari osaikiri itaanta-piintai-tarori kasankainkari, ari osaikiri aajatzi Tasorintsi-moko. Iriira

ooro yaitzi iwitsikai-tziro iroka. Ari owakotari inthomponta kapichiini ikantai-tziri “Ipaitama” iwitsika-nakita-sitai-takiro ooro. Ari iwaitakirori ikotzikiiri Aarón shookain-tsiri pairani, ari osaikitari aajatzi mapikota

tsika osankinataka ikasiya-kaantaitani.⁸ ⁵ Okanta jinokiini otataroki Tasorintsi-moko, ari iwaitakiri iwitsikai-tziri isiyakaaro Maninkari, iri

otsimankan-takaro isiwanki otatari Tasorintsi-moko. Irootaki ipaitai-tziri “Nisironka-mintotsi.” Iro kantacha airora nojata-kayiro noñaawintimiro tsika okantayita aparo-payi.

⁶ Aritaki iwitsikai-takiro maaroni iroka-payi. Oshiki yanta-piintakiri Impira-tasorintsitaari anta Tasorintsi-naki, ari yantayitzirori ipinkathat-sorintsitantari. ⁷ Irooma inthomponta Tasorintsi-naki-piroriki, apatziro

isinitai-tziri inkyii Impira-tasorintsi-pirori. Aparo-satzira ikyaa-piintzi osarintsiki. Aririka inkyaaki anta, yaanaki irirani ipiraitari intsikiryaa-

§ 9.4 Ipaitama = maná

tyaaro Nisironka-mintotsi. Ari onkantyaa inisironkatan-tyaariri Pawa, airo iwasankitaa-wintantari iyaari-pironka. Ari ikimitaa-yitziriri aajatzi atziri-payi kaaripiro-siri-yitatsiri okantaaro ti iyowai-matsitatyii irirori. ⁸Ari okanta, tzimatsi iyotakaa-yitairi Tasorinkantsi, iroka okanta: Pairani otziman-tawitari Tasorintsi-taantzi, ti onkanti inkyaayiti atziri-payi anta Tasorintsi-naki-piroriki. ⁹Iroka okanta-kota: Aparoni atziri amamatsitziriri yatsipita-kaani yasitakai-yaariri Pawa, tira iro kantakai-yaarini impinkatha-siri-pirotan-tyaariri Pawa. ¹⁰Apatziro intziyita-jyaaro owaritintsi, iraitsiri, inkiwaayita-piintajyaa. Iro imonkarataiti ikantakaan-taitakiri koñaayita-tsiri, irootaki imonkarataiti irojatzii iwakirata-kaanta-jyaarori Pawa ikasiya-kaantaitani.

¹¹Ikanta ipokaki Saipatzii-totaari, iriitaki osiyawitariri Impira-tasorintsitaari. Titzimaita inkyii Tasorintsi-piro-nakiki, iwitsikani atziri-payi. Apatziro ikyii irirori inkitiki, tsika anintaajyaa apaata. Irootaki osiyakaa-pajiri Tasorintsi-naki-pirori, kaarira atziri witsikironi.

¹²Tima yoka Saipatzii-totaari ti inkimityaari Impira-tasorintsitaari atzirita-tsiri kyaamatsita-piinta-tsiri Tasorintsi-naki-piroriki yaanaki iriraani piratsi. Iriita-jaantaki sinitaincha iwamaitiri isakota-paintiro iriraani, inkini ñiitajiro maaroni irasi iwiro yawisako-siri-yitai.^h

¹³Osiyakaa-wintziro aririka ookimotyaari Pawa iriraani piratsi, aajatzi isamampoti, kimiwaitaka iro kitiwathata-kairini atziri antakirori ipinkai-tziri. ¹⁴Irooma iriraani Saipatzii-totaari, irootaki othotyaa-kirori pikiti-siritan-tayitaari. Timan inkimitara irirori tikatsi ompaityaa inkinakaa-sityaari, irijatzii sinitain-iwaitiri, ikantakaakari Tasorinkantsi. Iriitaki ashipithata-jimirori pipampitha-siritani kaari-pirori, tichari ma pantayitakiro kaamanita-kaanta-tsiri. Ontzimatyii pantayitairo okaratzi ininta-kayimiri Pawa, Añaanita-tsiri.

¹⁵Iriitakira Saipatzii-totaari ityaankakiri Pawa inkanta-kowintairi atziri-payi, ari okanta iwakirata-kaantaarori ikasiya-kaantaitani. Iroka okanta-kota owakirari ikasiya-kaantaitani, ontzimatyii inkami aparoni, ari onkantyaa yawisakotan-tajyaari piyathata-karori itarori ikasiya-kaantaitani. Aritaki ñiitairo ikasiya-kaakairo pairani añaanitaji. Iroka ikasiya-kaantaitani, iroowaitaki aparoni sankinarintsi tsika oñaawintayita okaratzi yasitaitari, oñaawinta-yitziri aajatzi asiyita-jyaaroni aririka inkama-minthataki asitaaniri. ¹⁶Iro kaari iyopirotai-tanta intzimi aayitironi okaratzi yasitakai-tantakari, intaini iyotaitzi aririka inkamaki asitaaniri. ¹⁷Ainiro yañai asitaaniri, airo ipitaitziri ikasiya-kayi-tziniriri yasitajyaaro. Intani impaitairi aririka inkamaki. ¹⁸Ari okantari, yitantai-tanakarori itarori ikasiya-kaantaitani, tzimatsi ipaita kamaintsiri, iriraani yitantai-tanakari. ¹⁹Pairani ithonka-kiro Moisés

^h 9.12-13,19 piratsi = cabra, vaca

iñaanata-kiniri atziri-payi Ikantakaantani, yaaki iriraani piratsi, intitaakiro nijaa, yaaki inchasin-poki, yankowiitaki kityonka-masita-tsiri, itsikiryaan-takaro sankinatain-chari, ari ikimitaa-kiriri aajatzi atziri-payi.ⁱ ²⁰Ikantakiri:

Iroka iraantsi irootaki ñaakanta-pirotironi ikasiya-kaantakiri Pawa, irootaki ikantakaan-takiri.

²¹Itsikiryaan-takaro aajatzi iraantsi anta Tasorintsi-thaantiki, ari ikimitaa-kirori okaratzi saikatsiri inthomponta. ²²Ari okanta, tima kimiwaitaka aririkami intsikiryaan-taityaaro iriraani piratsi, imonkarata-najiro Ikantakaan-taitziri, kimiwaitaka iroomi oitiwathatan-tatsini. Tima airorika otzimi iraantsi, airo ipyaakotan-tairo Pawa kaari-pirori.

Iriitaki Saipatzii-totaari matakirori iwawisaako-siriantzi

²³Irootaki yatsipi-wintantari ipiraitari ipomita-tziniri Pawa kimiwaitaka inkitiwa-thata-kaanta-tyaimi. Irootaki kimitakarori okaratzi awisain-tsiri inkitiki, ityaantakiri Pawa yatsipi-wintan-tyaa Saipatzii-totaari, inkiti-sirita-kaanta-yitairi. Irootaki anaakota-kirori yatsipi-wintan-tawitaka ipiraitari. ²⁴Tima ti inkyii Saipatzii-totaari Tasorintsi-naki-piroriki iwitsika-matsitani atziri-payi. Irootaiki siyakaawintacha inkitiki tsika ikinaji Saipatzii-totaari, inkantako-winta-yitai isaikira Pawa. ²⁵Tima ti yapii-yapiita-paintiro Saipatzii-totaari ikami-motantzi. Ari opasinitziri yantziri Impira-tasorintsitaari kyaawita-piinta-chari aparo-satzi osarintsiki Tasorintsi-naki-piroriki. Ti iri asitaa-jaityaaroni irirani isakotaitziri. ²⁶Arimi isiya-matsityaarimi Saipatzii-totaari ikaratzi Impira-tasorintsitaari, oshiki yapii-yapiitiromi inkamawintanti. Arimi yitanakyaaro inkimaatsi-wintan-tyaami owakira owitsikan-takari kipatsi. Apara-satzi ikamawintanta-paintzi yatsipi-wintantyya. Yasi iwanajiro yiitsinampaajiro kaari-pirori. ²⁷Iroowaitaki ikantai-tziri: Maaroni atziri aparo-satzi okanta ikami, impoña yamina-kotairi Pawa. ²⁸Irootaki yantakiri Saipatzii-totaari, aparo-satzi ikamaki ikimaatsi-winta-kari oshiki kaari-piro-siriri. Iro kantacha aajatzi inkoñaatapaji apaata irirori, airo ikimaatsita-kayi-tawaari, iwawisaa-kotairi ikaratzi oyaakoniinta-kiriri.

10 ¹Irootaki Ikantakaan-taitani osiyakarori aamparintsi. Tima okanta aparoni aamparintsi ti ontzima-niti iwatha, intaini iyotaitzi tzimatsira ipaita asitaro yaampari. Ari okantari aajatzi Ikantakaan-taitani, oyomitaakai tzimatsi apaata kamiithataa-tsini. Tima ikantakaantani onatzii Pawa impomita-piintai-tiniri yatsipita-kaitani maaroni osarintsiki, iro kantacha tira owamiitha-piro-siritiri atziri-payi antayita-kirori. ²Arimi omapirotyaa owamiitha-siri-pirotanti, ikaratzi

ⁱ 9.19 inchasin-poki = isopo

matayitakirori arimi iwashaanta-kiromi ikaaripiro-waitzi, tima aritaki oitisirita-kirimi, airo ajata-kayiromi okatsitzimo-siri-waitari yantayitakiro kaari-pirori. ³Tira ari onkanyaa, iroora yanta-piinta-witakari awisayitzira osarintsi-payi, ipomita-piinta-yitziniri Pawa yatsipita-kaani, ipampitha-sirita-kotaro iyaari-piro-sirinka. ⁴Tima iwamaawita-piintari ipira-payi ikapathain-kata-kairi, ti anthotyaaairo ampyaako-pirotiro iyaari-pironka atziri.^j ⁵Irooma ipokaki-ranki Saipatzii-totaari aka kipatsiki, ikantakiri Pawa:

Ti pinintairo awiroka yamai-matsitaimi yatsipita-kaitani aajatzi yasitakai-tamiri.

Iro pikowa-pirotairi nonkimisantajimi, pikanta-kakaaro ontzimi-motajina nowatha.

⁶Tira apatziro onimotimi ipomitai-tzimiri ipiraitani, yasitakai-tamiri okantakaan-tziro iyaari-piro-sirinka yokaiti.

⁷Nonkanti Naaka:

Pawá, nopokaki naaka nantairo okaratzi pininta-kaakinari awiroka, Tima isankinata-koitakina pairani.

⁸Pinkinkithasiritiro ikantaitaki aka:

Ti pininta-matsitairo yamaitajimi yatsipita-kaitani aajatzi yasitakai-tamiri.

Ti onimotimi ipomitai-tzimiri ipiraitani, yasitakai-tamiri okantakaan-tziro iyaari-piro-sirinka.

Iro kantacha, ¿kaarima ikantakaan-taitziri iroka? ⁹Intsityaa pinkinkithasiritiro pasini ikantai-takiri:

Nopokaki naaka nantajiro okaratzi pininta-kaakinari awiroka, Iroka apiitain-chari ikantai-takiri, impoyiitaro itanakarori pairani.

¹⁰Tima inintaki Pawa yoiti-siri-yitai arokaiti. Aritaki imatakiro ityaankan-takariri Saipatzii-totaari Jesús isinitakiro iwatha yatsipita-kowintan-tajyaa, inkamawinta-paintiri maaroni atziri-payi.

¹¹Pairani, maaroni Impira-tasorintsitaari yaminiri Pawa yasitakaariri, yapii-yapiitziro kitaitiriki ipomitziniri yatsipita-kaani. Titzimaita imatiro iwashaanta-pirota-kaantiro kaari-pirori. ¹²Irooma Saipatzii-totaari, aparo-satzi isinitaka yatsipityaaro iyaari-pironka atziri-payi, ipoñaa isaikai irako-piroriki Pawa itsipataari ipinkathari-wintantzi, ¹³ari isaiki iyaawinta irojatzi yiitsinampaan-tajyaariri iroopirori iikisaniintani ikimita-kaantari imakoryaa-kitzi-minto.^k ¹⁴Irootakira yantanta-karori aparo-satzi ikamawintan-takiro iyaari-pironka atziri-payi, yasi iwairo yoiti-siri-piro-yitairi. ¹⁵Ari ikantakari Tasorinkantsi iyotakaakai omapirotatya. Tima iriitaki itakaro isankinata-kaantaki:

¹⁶Tima iñaawaitaki Pinkathari, ikantzi:

^j 10.4 ipira-payi = toros, cabríos ^k 10.13 * makoryaa-kitzitaantsi

Iroka owakirari nokasiya-kaakiriri apaata:
 Ari noyosirita-kaayitajiri kamiithari onkarati yantayitairi
 Onkimiwaityaaro nosankina-siritaa-tyiinirimi Nokanta-kaantani.
 Nokinkithasirita-kaakiri.

¹⁷Aikiro ikantatzii:

Ari nompyaakota-jiniri ipiyathataka, yantayitakiro kaari-pirori.

¹⁸Tima impyaakotan-tajiro Pawa ikaaripiro-siritaitzi, ti onkowa-jaantajyaa yasita-kayi-tyaari Pawa ikaaripiroitaki.

¹⁹Irootaki iyikiiti, tima kapathainka ikantaka Jesús Saipatzii-totaari iwamaan-taita-kariri, awintaa-siri antsipa-sirita-jyaari Pawa, onkimiwaityaaro ankyaatyiimi Tasorintsi-naki-piroriki. ²⁰Tima yatziritakira Saipatzii-totaari, irootaki okantan-taari ankyaatyitaji inkitiki, siyaka-winta-chari ankyaatyiimi ithatai-takiro tonta-masita-tsiri Tasorintsi-naki-piroriki. Aroka omapoka-yitaarori iroka kaari imataitzi pairani, irootaki añaanita-kaantaa-tsiri. ²¹Ikimitaari iroñaaka Saipatzii-totaari iriimi Impira-tasorintsi-piro-wintainiri akaratzi yasiyitaira Pawa. ²²Ari okanta. Iriipirori ankantajyaa antsipa-sirita-jyaari Pawa, omapiro ankantayaa awintyaari. Kitisiri ikantakaa-yitai, airo akinkisiryaa-koyitaaro kaari-pirori. Ankimita-kaantayaa inkiwan-tatyaiiromi nijaa kitijaari. ²³Kiso iwanakiro awintaa-siritaari, ikimaitakai akantaki: “Noyaako-niintani inatzi Saipatzii-totaari.” Tima yoka kasiyaka-kairori, kiso iwakai irirori. ²⁴Ontzimatyii ankinkisiryaa-kotajiro tsika onkantayaa awintha-sirita-kaantyaariri pasini intakotantayaa, yantayitairo kamiithari. ²⁵Airo awashaantziro apatota-piintyaa, tima tzimayitatsi owashaanta-yitakirori. Ontzimatyii awintha-sirita-kaiyaari akarajiitzi. Aikiro ajatatyii antanajiro ayotajira aritaki impiyi Saipatzii-totaari.¹

Ikamantai-tziriri antzirori inintakaa-nikiini kaari-pirori

²⁶Aritaki ayotajiro iroopirotatsiri, aririka akantaka-nakyaaro awashaanta-nakiro, impoña ajata-kayiro antayitiro kaari-pirori, tikatsi pasini atsipita-kowinta-jaini akaaripiro-yitaki. ²⁷Ikamantai-tatyai antharowa-sirita iwasantaitajai, tima yapirotairi Pawa intaayitairi ikaratzi kisaninta-kiriri. ²⁸Pairani, intzimi-rika piyathata-kyaaroni Ikantakaantani Moisés, ti inisironkai-tyaari, iwamaitziri ikaratzi-rika mawa kanta-kotirini. Ari iwamaitakiri aajatzi inkarati-rika apiti kanta-kotirini. ²⁹¿Tima omapirota-tyiiyaa iwasantaittiri maninta-kirori yantzi-mota-kairi Itomi Pawa? Tima okimiwaitakaro yaatzika-siwaitaitaro kaari apantaro, imaninta-siwaitakaro ikapathai-nkataki ikamawintantaki. Ari ithainka-sirita-kirori yantzi-motan-tziri Pawa ikasiya-kaawitari yoiti-siritairi. Ikawiya-waitakiri Tasorinkantsi kaminthanani. ³⁰Irooma arokaiti ayotziri kantain-tsiri:

¹ 10.25 impiyi = * Iitaitiriri Pinkathari

Naakataki wasankitaan-tatsini,
Naaka kisakowintan-tachari.

Irootaki ikantakiri Pawa. Ikantaitzi aajatzi:

Iwasankitaa-yitziri Pawa ikaratzi yasitaari irirori.

³¹ Kimitaka oshikimi intharowa-siritai-takimi iyomitaitajai iriita-jaantaki owasankitaan-taatsini Añaanita-tsiri Pawa!

³² Pinkinkisiryaa-kotyaa. Tima awiroka-yitaki pairani kimisanta-naintsiri, kimiwaitaka pinkitainkata-kotaa-tyiimi. Piñaawitakaró ikimaatsita-kaitakami, iro kantacha tikatsi shiwatimini.

³³ Piñaayitakiro aajatzi ikisaitzimi, iwatsinaai-tzimi tsika ipiyota-jiita. Poimosirinka-yitakari awishimo-yitziri okaratzi piñaakiri awiroka.

³⁴ Poimosirinka-yitakari ikaratzi yasitako-yiitakiri, piñaayitakiro aajatzi yaapithai-takimiro tzimimo-yitzimiri. Iro kantacha aikiro pijatatzii piwintha-siritanaka, tima piyojiiti onkarati piñiiri apaata, oshiki okamiitha-pirotzi, asi owairo. ³⁵ Irootaki airo piwashaantantaro okaratzi pawintaa-naari, tima antaroiti impinai-taimi apaata. ³⁶ Amawii pinkantyyaa pantayita-najiro inintakaa-yitzimiri Pawa, ari onkantyyaa piñaanta-jyaarori ikasiya-kaakimiri. ³⁷ Ikantzi Pawa:

Airo osamanitzi yariitan-tyaari okaakitzi-matain-tsiri,
Airo osamani inkantyyaa.

³⁸ Tampatzika-siri inatzii awintaa-siritaari, aritaki iñaajiro yañaanta-jyaaro.

Irooma aririka impiya-siritai, airo inimota-kaanaro.

³⁹ Irooma arokaiti, ti ankimityaari ikaratzi piyasirita-chari, iriitaki yapirotajiri. Awintyyaari arokaiti, aritaki añaakiro añaasiri-yitai.

Awintaa-sirin-kantsi

11 ¹ Iroka okanta-kota awintaa-sirin-kantsi. Okimiatyyaa aririka inkanta-siritaiti: “Aritaki omatakyaa noyaako-niintani.”

Iyosiryaaki aritaki omatakyaa inintziri, onkanta-witakyaa tikira iñiiri. ² Iro yawintaa-sirinka awaisatzitini onimota-kaajiriri Pawa.

³ Iro yawintaa-sirinka kantakaarori amatantarori akimathatajiri tsika okantaka iwitsikan-takarori Pawa kipatsi. Tima apatziro iñaawaitaki, matanaka owitsika. Ari opoñaanakari owitsikanaka iñiitajiri iroñaaka kaari koñaata-tsini pairani.

⁴ Iro yawintaa-sirinka Abel kantakaari yasitakaakari Pawa yatsipita-kaani, anaanakiro irasi Caín yasitakaa-witakariri Pawa. Iro ookimotakari yasitakaariri Abel. Ari ikantanaki Pawa: “Kamiitha-siri inatzi Abel.” Okantawitaka ikamaki Abel, ainiro akima-kota-piintziri kimiwaita-jaantaka irojatzii yañaimi irirori, irootaki kantakaarori ikimisantaki.

⁵ Iro yawintaa-sirinka Enoc kantakaari yaantai-taariri, ti iñaajiro inkami. Ti iñiitairi, tima inkitiki yaajiri Pawa. Pairani ainiro isaiki kipatsiki,

ikantakiri Pawa: “Awirokara onimotakaa-pirota-kinari.” ⁶Tima kaari tzimatsini yawintaa-sirinka, tira onimotiri Pawa. Aririka inintaiti iyopiroi-tairi Pawa, ontzimatyii inkimisantai, inkanti: “Omapirotyaa itzimi Pawa.” Inkanti aajatzi: “Ari imatakaa-yitajiri Pawa kowapirota-tsini iyotajiri.” ⁷Iro yawintaa-sirinka Noé kantakaari iwitsikan-takarori antaroiti amaatako-mintotsi iwawisaa-kotan-taariri ishininkaiti irirori. Iripiro impinkatha-tasorintsita-niti irirori. Tima Pawa kamantakiri onkarati awisatsini kaari iñiitzi pairani. Iro kowapirota-chari iwasankitaaitairi osaawi-satziiti. Tima yawintaa-nakari Noé yoka Pawa, irootaki ikantan-takarori Pawa: “Tampatzika-siriri ikanta Noé.”

⁸Iro yawintaa-sirinka Abraham kantakaarori ikimisantantakarori Pawa ikantakiri pairani isitowi inampiki ijatiro pasini nampitsi ikasiya-kaakiriri. Irootaki imatakiri Abraham, jataki, okantawitaka ti iñiuro tsika ijatinta. ⁹Iro yawintaa-sirinka Abraham kantakaarori imatantakarori inampitaro kipatsiki ti intzimapaji ishininka anta. Ari isaikakiri iwanko-shitataro misinantsi. Ari ikimitaakari Isaac, Jacob, tima irijatzi ikasiya-kaita-kiriri. ¹⁰Iro imatantakarori Abraham inampitaro, tima iyotzi ari yañaanitaji inkitiki. Kimiwaitaka iriitaki ñaasiritakirori nampitsi ikinkithasiritakari Pawa, irootaki iwitsikairi-ranki. ¹¹omatzita-taikaro iroori Sara, otzimanitaji okantakaaro awintaa-sirinka. Aritaki antaro-kona-witaka, karawita-paaka otzimanin-tantyaari. Iro kantacha, omatajiro otzimanitaji, tima awintaa-sirita-nakari Pawa aritaki imatakiniro ikasiya-kaakirori. ¹²Ari ikantakari oimi Sara, ayimawitakari yantari-konataki, itzima-kaajiro iina, ari okanta ishikitan-taari icharini-yitari, ikimitaari ishikitzi impokiro, ikimitaaro impaniki oshikitzi nijaa-thapyaaiki. Omapiro ishiki-pirotai, tikatsi matironi iyotajiri ikaratzi ishikitzi.

¹³Maaroni yokaiti akinkithata-kotziri, ikamako-yitakiro yawintaa-sirinka, ti iñiuro okaratzi ikasiya-kaita-kiriri. Intaini iñaasiri-yitanakiro. Intaina okantaka inkiti ikowa-siritakiri inampita-jyaaro. Irootaki ikantaitantari: “Asaika-winthata-sita kipatsiki, kaari anampi, akimita-kowaitakari kaari tzimatsini ishininkaiti.” ¹⁴Tima ikinkitha-waita-kotakiro awisaintsiri, ari ayopirotziri omapiro yamina-minaitzi pasini nampitsi tsika inampi-pirota-jyaaro kamiitha. ¹⁵Iroomi inkinkithata-koti impiyayitaimi inampiitiki tsika ipoñaayitakaro pairani, aritaki imatakiro impiyayitaimi. ¹⁶Tima tzimatsi pasini ininta-pirotakiri, anaapirotzirori iroka, anta inkitiki inintziro. Irootaki iwitsika-kiniriri Pawa yasiiti yokaiti, tima ti impasiki-takowintiri ikanta-piintakiri “Nowawaní.”

¹⁷Iro yawintaa-sirinka Abraham kantakaarori yasitakaan-tyaariri Pawa yapintziti itomi, yoka Isaac. Tima iñaanta-tyaaro Pawa yawintaa-sirinka Abraham. Iroowitain-chami yapintzi-ryiirimi itomi, ¹⁸okantawitaka ikantakiri Pawa:

Yoka Isaac iriitaki piñaanta-jyaari intzimaji oshiki pincharinityaari. ¹⁹Tima yawintaa-siritakari Abraham yoka Pawa, iyotzi aritaki iwañaajiri kamatsiri. Irootaki yoipyaaan-taariri Pawa itomi Isaac, tima iriitaki osiyakaa-wintakiro yañaaitai. ²⁰Iro yawintaa-sirinka Isaac kantakaarori iyomitaanta-kariri intasonka-wintanti Jacob aajatzi Esaú, iro siyakaa-wintacha onkarati awisayita-tsini apaata. ²¹Iro yawintaa-sirinka Jacob kantakaarori iyomitaanta-kariri intasonka-wintaitiri apitiranki itomi José, tima iwisiriyaa-winta-jyaari irirori Pawa ikotzi-poro-kitan-takari ikami-mataki. ²²Iro yawintaa-sirinka José kantakaari ikantan-tanakari ikami-mataki, ikantzi: “Aririka isitowa-yitaji Apitantoniki ashininka-payi Israel-iiti, yaminaji tsika inampita-jyaaro.” Ikantaki aajatzi: “Ontzimatyii yaitanajiro apaata notonki-poroki.”

²³Iro yawintaa-sirinka asitariri Moisés kantakaari imananta-kariri yiincha-niti owakira itzimapaaki, irojatzi itzima-kotan-takari mawa kasiri. Tima kamiithaa-niki ikantaka iincha-niki. Ti intharowan-tyaari impiyathatyaaro okaratzi ikantakaan-takiri pinkathari. ²⁴Iro yawintaa-sirinka Moisés kantakaari kaari inintanta incharinityaari pinkathari Faraón, okantawitaka iro irisinto pinkathari oimotan-takiri. ²⁵iro inintaki intsipatyaari atziri-payi yasitari Pawa, ari itsipatakari ishininka-payi iwasankitaa-waitai-tziri, ti inintaa-jatiro yanintaa-waityaaro kapichiini iniwita-siyitari irirori. ²⁶Tima iyotaki Moisés iro kowapirotacha inkimaatsi-waityaa irirori inkimita-jyaara apaata Saipatzii-totaari, iro anairori oshikitzi-motziri iwaararo Apitantonisatzi. Iro iñaasiritakiri impinai-tairiri apaata. ²⁷Iro yawintaa-sirinka Moisés kantakaari isiyantakari Apitantoniki. Tira iro isiyantakari itharowan-tatyaari pinkathari iwasankitairi, yiriipiro-winta-tziro onkarati yantakairiri Pawa, okimiwaitakaro iñaaporota-tyiirimi Pawa kaari koñaanita-tsini. ²⁸Iro yawintaa-sirinka Moisés kantakaarori imonkaratziro ikantakaan-taitakiro Anankoryaantsi, itsikiryaan-takaro iraantsi airo iwamaantari Maninkari apirotaniri itarori ishininka-payi Israel-iiti.

²⁹Iro awintaa-sirin-kantsi kantakaarori imontyii-tanta-karori Inkaari Kityonkaari, yanijjiitaki opiryaa-pathatanaki. Irooma imawita-paakaro Apitantonisatzi, piinkajjiitaki. ³⁰Iro awintaa-sirin-kantsi kantakaarori imatanta-karori iishonkashokanwintaro Kasiryaaari okaratzi 7 kitaitiri, irojatzi iñaantai-takarori oporoka-thapitaki nampitsi. ³¹Iro awintaa-sirinka Rahab kantakaarori aakamiithatan-takariri owayiriiti amina-ronta-chari, ari okanta ti ontsipatan-tyaari piyathariiti yapiroi-takiri. Okantawitaka iroka Rahab mayimpiro onawitaka.

³²¿Nonkinkithata-kotirima pasini-payi? Airo nothotyaa-kotziri. Yoka ikarajjiitzi: Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, aajatzi Kamantan-tzinkariiti. ³³Iro yawintaa-sirinka yokaiti kantakaa-

yitaari okanta: Itzimantari iitsinampaa-yitairiri pinkathariiti, pasini tampsatikatan-tatsiri, pasini ñaayitairori ikasiya-kaita-kiriri, pasini yookawitai-takari imoroki kashikari, ti yatsikiri, ³⁴ pasini yookawitaitaka paamariki ti intaaiyaa, pasini yamathaataitaka iwathai-tirimi, pasini isintsita-kayitai, pasini ñaapirotaacha iwayirita, pasini imisiya-yitaki owayiriiti poñaachari pasini nampitsi. ³⁵ Tzimatsi kooya ñaayitairiri oshininkaiti yañaayitaji ikamawita. Iro kantacha tzimatsi pasini kamimayitain-tsiri iposawaitai-takiri, ti iwashaanta-nakiro yawintaa-sirinka yapakaan-taityaarimi. Oyaaniinta ikanta yañaap-iro-yitaji apaata, airo okimitaaro añaawitara iroñaaka. ³⁶ Tzimatsi itzimi ithainkawaitai-tziri ipoña ipasawaitai-takiri, pasini yoosotai-takiri ipoña yasita-kotai-takiri. ³⁷ Tzimatsi ipichii-takiri, pasini itankai-takiri, pasini isataitakiri. Tzimatsi pasini aniinii-waita-tsiri apatziro ikithaa-matsitakari misinantsi-masi, pasini kowityaa-piro-waini ikantaka, pasini oshiki yamina-minai-takiri, pasini ikimaatsita-kaitakari.^m ³⁸ Pasini ikinawai-yitaki otzisi-masiki, otsisiki, pasini inampiyitakaro omoro-naki. Tima iriiyitaki apanta-pirotariri yokaiti yanaanakiri pasini-payi osaawi-satziiti, airo okantaa-jatzi amonkaratan-tyaari yokaiti.

³⁹ Iro yawintaa-sirinka yokaiti kantakaarori okanta Pawa iwisiryyaa-wintan-taariri, okantawita tikira ñaayitairo ikasiya-kaayita-kiriri. ⁴⁰ Tima ñaasiritakiro Pawa anairori: Inintakairo arokaiti antsipa-yitajyaari yokaiti, inkawiitha-sirita-kaayitai maaroni.

Kimpoyaa awanajiri Jesús

12 ¹ Irootakira añaasintsi-yitan-tyaari arokaiti, onkimiwaityaaro anakotan-tatyimi, ankimita-kaantiro aajatzi yaminako-yitaimi tsika ipiyojiita matakirori yawintaa-siritaka amatako-yitairi arokaiti. Tima amatantyaarori asiyi sintsiini, ookanajiro aithaari amatsinkakairi asiyi. Iro siyakaawinta-chari ookiro aithaari aririka ooka-najiro akaaripiro-siri-waitzi. Ari añiirori aakowintyaaro asiya-piintaji. ² Ikimita siyachari ikamaitaro yaminiro tsika yariityaa, ari ankimita-najyaari arokaiti, kamaini awanairi Jesús awintaa-siritakaa-kayiri. Tima iriitaki thotyaa-kaironi awintaa-siritani. Iriitaki ankimita-kotajyaa, tima ñaasiritakiro pairani irirori yanintaajyaa. Irootaki yamawitakiri ipaikako-witai-takari, ti onkantzi-motyaari impasiki-wintyaa ikamawitapainta. Tima saikaji iroñaaka irako-piroriki Pawa ipinkathari-wintantai.

³ Aririka ankinkithasirita-kotiri Jesús tsika ikanta ikisa-sitan-takarori irirori ikisa-niinta-waitakiri kaari-piro-siriri, irootaki kimosiriwintaa-sirita-kaini arokaiti ankisa-sitan-tyaarori, airo okantzi-moniinta-siwaitai. ⁴ Piñaasintsi-piintakaro awirokaiti kaari-pirori piwashaantairomi, iro

^m 11.37 misinantsi-masi = imisina oisha aajatzi cabra.

kantacha tikira piñiuro intsitokaitimi. ⁵Aamaa pipyaakotakiro isintsi-thatan-tamiro Pawa sankinarintsi, ikimita-kaantami awirokami itomiiti, ikantzimi:

¡Notomí! Airo pimanintziro aririka iwasankitaimi Piwinkathariti. Airo okantzimo-niinta-waitami aririka isintsi-thatimi.

⁶Tima iriitaki itakotani Pinkathari ñaanta-piintakari, Maaroni ikimita-kaantaari itomi, iwasankitairi.

⁷Onkarati awishimo-yitimiri iroñaaka pinkimita-kaantiro Awinkathariti ñaanta-siritamiri. Tima inkimita-kaanta-jyaami Pawa awiroka itomi.

¿Tima iwasankitaa-piintziri itomi asitaa-nita-chari? ⁸Ontzimatyii iwasankitai maaroni Pawa. Tirika piñaajiro awiroka, kimitaka tikira itomi-pirotami Pawa, otomi mayimpiro pinatzii. ⁹Okimitara itzimi koñaaroini asitairi, iwasankitai, apinkathatziri irirori. ¿Airo ma apinkatha-pirotajiri Asitairi kaari koñaatatsi omatantyaari añaasiriyitai? ¹⁰Tima inkarati asitairi koñaaroini kapichiini iwasankitaa-yiyitai tsika okantzi-motari irirori. Iriima Pawa iwasankitaa-yitaji irirori ari onkantyyaa inkamiitha-sirita-kaantairi, inkiti-siritakai aajatzi ikimitara irirori. ¹¹Tima ti onimo-siri-yitai iwasankitaa-minthaitai-rika, oshiki onkantzimo-niinta-siri-waitai. Iro kantacha apaata, ikaratzi kaari manintironi iwasankitaaiziri, aririka inkamiitha-siri-yitai, aritaki ñaajiro isaikaji kamiitha.

Aparaata-kirori inisironka Pawa

¹²Irootakira piñaasintsitan-tyaari pinkimityaari ñaanta-piinta-karori isiya, ñaasintsita okantawitaka isipita-shimpa-witaka, ari ikimitairori aajatzi isipita-yirito-witaka, ñaasintsita. ¹³Pinkimi-yitajyaari awirokaiti siyapiinta-chari okamiithawokitzi kaari ñiironi inkithoki isipita-kitzitaki. Ontzimatyii intikatsi-kitziti. ¹⁴Tima aakamiitha pinkanta-wakaa-najyaa, piñaasintsityaa pinkiti-siriti. Tima aiorika pimayitairo, airora piñiiri Awinkathariti. ¹⁵Paamawintyaari inkarati aparata-kirori ikaminthaa-witaari Pawa. Paamawintyaari oitzinampa-siritan-taniri, yoitzipinairi = kari ikaratzi kimisanta-yitatsiri, inkimita-kota-kyaaro kipisitsiri inchasi piyanta-tsiri. ¹⁶Paamawintyaari ñaathawaita-sitaniri. Paamawintyaari thainka-tasorintsitaniri kimityaarini pairani Esáú. Tima antaro ayimatakiri itashi, ininta-pirotaki iyaa, ari iyomparitakaro iwariti iririntzi, ipakiri ikasiya-kaawitai-takariri irirori itawitakarora itzimi. ¹⁷Tima piyotzi awirokaiti yantakiro Esáú kantachari, oshiki inintawitaja ñiironi intasonka-wintaitiri, antaroiti iraa-kotakaro. Iro kantacha ti ñaatzimaita-jyaaro tsika inkinakaajiro iwasiñaan-tajyaarori ikinakaa-sitakari.

¹⁸Tima ti pinkimityaari awirokaiti aakirori pairani Ikantakaan-taitani. Ijajiitaki irirori otzisiki otzimi koñaata-tsiri. Tima oshiki otaantzi,

tsitiniki okantaka, ooriinkataki, antaroiti otampyaataki. ¹⁹Ikimakiro ityootaitzi. Ikimaki aajatzi antaroiti ñaawaitaitzi, ari itharowa-jiitanaki, oshiki yamanajii-witaka airo ikimantari ñaawaitain-tsiri. ²⁰Tima oshiki itharowan-takaro okaratzi ikantakaan-taitakiri, ikantaitzi:

Airo pikinawaitzi aka otzisiki. Airo onkanta-jatzi pinkina-kaayitiri kapichiini pipirayitari anta. Aririka inkinaaitaki kapichiini anta, ontzima-tyiira ishimyii-tanta-kyaaari mapi, ontzima-tyiira inkintaitiri.

²¹Omapiro okowiinkatzi ikantzi Moisés:

Antaroiti notharowan-takaro, piyonkawaitakana.

²²Tira pinkimityaari awirokaiti ikaratzi ñaakirori, awirokaiti osiyakariri ikaratzi jataintsi otzisiki Kisakowintoniki, saikatsiri Aapatyaawiniki. Iro siyakaa-winta-chari pijayitaji inkitiki tsika isaiki Pawa Añaanita-tsiri. Tima aritaki pintsipata-jyaari awirokaiti ipiyotapaja Maninkariiti. ²³Pinkaratairi ikaratzi piyotain-chari anta itsipataari itarori Itomi Pawa, tima iriyyitaki sankinata-kotain-chari isaikayitai inkitiki. Pintsipata-jyaari Pawa aminako-yitairini yantayitakiri maaroni atziri-payi. Pintsipata-jyaari isiri-payi kimisantzin-kariiti ithotyaa-kaitakiri ikamiitha-sirita-kaitziri. ²⁴Pintsipata-jyaari awirokaiti Jesús, kantako-wintairi otzimajira owakirari kasiyakaantsi, kapathain-kawitairi ikama-winta-yitakai. Tima iroka iriraani Jesús kimiwaitakami oñaawaita-tyiimi, anaanakiro oñaawaitaki pairani iriraani Abel.ⁿ

²⁵Paamaiyaa paparatziri = kari Pawa aririka ñaana-siritimi.

Tima pairani ikaratzi kimawita-kariri Pawa ñaawaitzi aka kipatsiki, iwasankitaakiri imanintakiro okaratzi ikantziriri. Aroka imapirotaiti iwasankitaitai, aririka ampiya-siritaki akimayi-witakari ñaana-siritakai inkiti-satzi. ²⁶Pairani aririka ñaawaiti Pawa, intziña-kaaro kipatsi. Irooma iroñaaka, tzimatsi okaratzi ikasiya-kaakairi, ikantzi:

Ari napiitajiro nonikakaajiro, tira apatziro kipatsi, omatzitajyaa inkiti aajatzi.

²⁷Tzimatsi opaita siyakaa-winta-chari ikantziri: “Ari napiitajiro.” Iroora siyakaa-wintacha aririka intikairo okaratzi iwitsika-yitakiri, yapirotairo iwitsikani kaari initatsi, apatziro osaikayitai initatsiri. ²⁸Irooma arokaiti, impinkathari-winta-yitai tsika initapai. Irootaki ampaasoonkitan-tyaariri Pawa, pinkatha awairi, antawaitainiri. ²⁹Tima yoka Pawa iriitaki kimitakariri paamari thonkan-tatsiri ipomitantzi.

Yantanajiri kimisanta-tsiri

13 ¹Ontzimatyii pintakota-piinta-wakaiyaa. ²Airo piwashaantziro poimaanti piwankoki. Tima tzimatsi antakirori, tikatsi

ⁿ 12.24 Pairani iwan-takariri Caín iririntzi, Abel, ikantaki Pawa: “Kimiwaitaka onkaima-tyiimi iriraani Abel yamina-minatzi inkisawintai-tyaari Abel.” Ari opoñaari ikantaitzi kimiwaitaka oñaawaita-tyiimi iraaantsi. Irooma oñaawaitzi iraaani irirori Saipatzii-totaari, tira ininti inkisawintai-tyaari, inintzi ompyaakotan-tajiro kaari-pirori.

kamantirini iriira Maninkariiti yoimaaki iwankoki. ³ Airo pipyaakotziro pinisironkatyaari pikaratzi pikimisanta-yitai yasitakoi-tziri. Pinkimita-kaantiro aririkami pinkaratiri yasita-kotaitimi. Ari pinkimitairiri ikaratzi iwatsinaa-waitaitzi, paamaako-winta-jyaari, pinkinkithasirityaa tsika pinkantyyaa awirokami yasitakoitimi. ⁴ Pinkinata-jyaari pitsipatari, airo pimanakaa-waita-sitanta. Tima iwasankitairi Pawa mayimpita-tsiri. ⁵ Airo ayimawaitzimi pishikiyiro piwaararo. Onimotimi piñiuro tzimi-motzimiri. Tima iriitaki Pawa opayitimironi kowityii-motamiri, iroka ikantaki:

Airo nookimi.

Airo nowapintaimi.

⁶ Irootaki awintaa-siritan-tyaariri arokaiti, ankanta-yitaji:

Iriitaki Pawa kaminthainani.

Tikatsi nontharowantyyaa.

¿Tzikama inkantajina atziri?

⁷ Pinkinkithasirita-kotiri jiwata-kayimiri pikimisanta-yitai, kamanta-paaki-mirori iñaani Pawa. Pinkinkithasirita-kotiri tsika ikantayita isaiki, opaita imonkara-yitakiri iriroriiti. Pinkimita-kota-jyaari tsika ikantakiro yawintaa-siritaari Pawa. ⁸ Irojatzii ikanta iroñaaka Jesús Saipatzii-totaari tsika ikanta-painta, ari ikanta-itatyaani irirori. ⁹ Airo pisinitairi yamatawi-yitimi oyomitaan-tzrori kaari tampatzikata-tsini, kaari ikima-piintaitzi. Tima iriitaki Pawa tampatzika-sirita-kaayitairi, ikaminthaa-yitaira. Aririka ampinka-waiwityaaro iwaitari, airo otampatzika-sirita-kaayitai. Tzimatsi matayiwita-karori iroka, titzimaita owamiitha-siritiri.

¹⁰ Okimiwaitakaro ontzimi-moyitaimi owakirari pomitai-rontsi, iriira nokanta-kotzi Yoka atsipiwinta-kairi arokaiti. Iriima ikaratzi jatakairori ipomiyitairi yatsipita-kaani ipomitairontsitiki isiya-kota-jyaari matakirori pairani anta Tasorintsi-thaantiki, airora okantaji inkarayitaji arokaiti.^o

¹¹ Tima tsika ikanta yayiro pairani Ompira-tasorintsi-pirori iriraani ipiraitari inthompoi Tasorintsi-thaantiki onkantyyaa impyaa-kotai-tantyyaariri iyaari-pironka, yaayitziro iwatha ipiraitani othapitapaja nampitsi ari impomiyitirori. ¹² Ari okimitakari aajatzi, iwamaitakiri Jesús othapiki nampitsi, ari ikimaatsita-kowintan-takari, ikapathainkatakai iwamiitha-siri-yitan-tairi. ¹³ Ontzimatyii ankimita-kaantiro arokaiti asitowa-tyiimi nampitsiki ajatatyii tsika isaiki Jesús, manintaari inkantaitai ikimitai-takiri pairani Jesús. ¹⁴ Tima aka tsika asaikayitzi iroñaaka airo okanta-jita-tyaani. Irootaki añaasiritan-tarori tsika anampita-jyaaro apaata. ¹⁵ Irootaki nokantan-tamirori: Ontzimatyii awisiryawinta-piinta-jyaari Pawa, tima irootaki osiyarori atsipita-kaani, okantakaan-tziro yantzi-mota-kairi Saipatzii-totaari. Ankaaima-

^o 13.10 airora okantaji inkarayitaji arokaiti = ti isinitaantsiti iwaytaari

piroti, ankanti: “Iriitaki Nowinkathariti.”^p 16 Ari okimitari aajatzi, airo piwashaantziro kamiithata-tsiri, pimpa-wakaiyaa tzimi-motzimiri. Irootaki kimitakarori ookimota-kariri pairani Pawa yasitakai-taniri yatsipita-kaitani. 17 Pimonkaratiro ikantzimiri jawayitziriri kimisanta-naatsiri, iriitaki aamaako-wintamiri. Iriitaki kamantairini apaata Pawa opaita awishimo-yitimiri yaamaako-winta-yitakami. Pamina-minatiro airo itzimanta pimaimanitiri, irootaki onimotan-tantyaari yantawairi okaratzi yantayitziri irirori, awiroka amitako-yitana-jirini.

18 Pamana-kota-piintajina ari onkanyaa iñaantai-tyaanari tampatzika-siri nonatzii. Kimitaka irootaki nomatakiri. 19 Pamana-kota-piintajina aajatzi nojata-sitan-tyaamiri sintzini awirokaiti.

Owiraantarori withataantsi aajatzi tasonka-wintaantsi

20 Namana-manatziri naaka Pawa, tima iriitaki kamiitha saikakaa-yitimini, iriitaki owañaajiriri pairani Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari ikamawitaka. Iriitaki Pawa kimitakaan-takari iriipirori aamaako-wintariri ipira. Oshiki ikapathai-nkatakimi monkaratan-taarori owakirari ikasiya-kaantaitani kantaitaa-chani iroñaaka.^q 21 Namanako-wintakimi iwitsika-siritan-tyaamiri pimayitairo kamiithari ininta-kayimiri. Pamaniri aajatzi awiroka pimatán-tyaarori okaratzi onimotziriri, tima ayotzi iriita-jaantaki Jesús Saipatzii-totaari matakaironi. Irasi iwiro impinka-thaitairi irirori. Omapiwó.

22 Iyikiiti, airo pisamaro piñaanatiro okaratzi nosankinata-kimiri, tima ti oshiki-piroti. 23 Nonintzi piyoti aajatzi imisitowai-tairi yasitako-witai-takari iyiki Timoteo. Aririka yariita-pajyaa aka, iriitaki nontsipata-nakyaari nojata-sitimi noñiimi. 24 Piwithatyaanari ikaratzi jiwatzimiri anta, aajatzi pasini kimisantzin-kariiti. Ari ikimitari Italia-satzi-iti iwithayitami.^r 25 ¡Onkamintha inisironkai-taimi maaroni awirokaiti anta! Omapiwó.

^p 13.15 Iriitaki Nowinkathariti = * wairontsi ^q 13.20 ipira = oisha
^r 13.24 kimisantzin-kariiti = * kitisiriri